

SOLIDAIR MET GUATEMALA

Langestraat, 6 – B-9300 Aalst - België

Tel.: 053/62 94 76

E-mail: guidods@skynet.be

Website: <http://www.solidairguate.be/>

Rek.Nr.: R en Vr Guatemala - BE53 9795 4510 6053

Aalst, 8 maart 2021

Info Brief 189

Film Los Retornados - Reacties

▣ Solidariteitsreis met mensen van het OCMW van Herent

'Wij hebben zo pas gekeken naar de film los Retornados over de teruggekeerden uit Mexico naar hun land Guatemala. Ze waren gevlucht tijdens de burgeroorlog. Hun strijd gaat verder met hun verzet tegen de stuwdam die hun gronden en hun gemeenschapsleven bedreigt. Ik zeg het een beetje kort, maar in het artikel van Alma De Walsche vind je meer info. Hartelijk dank aan allen die ons informeerden over deze film.

De film raakte mij des te meer omdat ik op die plaats geweest ben in 2008 met een solidariteitsreis met mensen van het OCMW van Herent in het kader van de zusterband van onze gemeente met de Q'eqchi'. Wij hebben er toen ook Hugo ontmoet.

(foto's: bezoek vluchtelingenkamp 1983 Chiapas - eigen archief GDS)

Dit jaar gaan in Herent de Wereldfilms wellicht niet door. Ik vroeg me af of met deze film toch niet iets zou kunnen gedaan worden in Herent. Ik vond de formule van vanavond wel goed: de film met een korte introductie en een nabespreking met een panel. Het had goed geweest als meer info kon gegeven worden over de firma of instanties die de stuwdam wilden bouwen. Die info is er, denk ik, in de studie van **Lieselotte Viaene**, die in Herent haar studie kwam voorstellen. Of heeft de dienst Lokaal-Mondiaal er al plannen mee?' **Marcel De Prins**

▣ Momenten van heimwee, emoties, diepe verbondenheid

'Even de documentaire laten bezinken na momenten van heimwee, emoties, diepe verbondenheid met onze Q'eqchi'vrienden, hun rituelen en kosmologie... Geuren, beelden, gesprekken, kwamen weer naar boven en ik zie me nog ploeteren door de modder op weg naar Copal AA La Esperanza met Clemente, Reisy, Erika, Gladis, Rudolfo dicht bij mij om indien nodig die 'anciana' op te vangen (wat trouwens ook gebeurde, zalige herinneringen overigens!).

Toch zat ik ook een beetje op mijn honger, want ik mankeerde meer contexten:

- over de concrete omstandigheden van hun vlucht naar Mexico, hun verblijf bij de Zapatisten (vandaar het enorme politiek bewustzijn van de Copaleros), hun moeilijke terugkeer, hun zoeken naar bebouwbaar terrein

- over de verschillende Maya-volkeren met hun eigen taal en gewoontes die erin geslaagd zijn (weliswaar gedwongen) een eigen identiteit te vormen met Spaans als gemeenschappelijke taal (geleerd in Mexico); een uitzonderlijke, zelfbewuste gemeenschap

- over de stuwdam zelf (lange geschiedenis, welke bedrijven, internationale betrokkenheid, rol van de overheid) en hun concreet verzet

Het panel had misschien meer op deze elementen kunnen ingaan.

Blij dat **Alma De Walsche** een zeer verhelderende analyse schreef op de site van MO*.

MAAR na een nachtje slapen wil ik meer mildheid tonen en besef ik het enorme belang van deze documentaire voor de Copaleros, de Q'eqchi's en de strijdende gemeenschappen tegen de oprukkende mijnbouw overal. Eigenlijk een gedurfde onderneming van Tessa en Pieter en de Copaleros. Natuurlijk hebben zij lang nagedacht wat belangrijke en noodzakelijke informatie is om mee te delen en wat beter niet openlijk gezegd wordt. En te veel details en beschouwingen kunnen deze gemeenschap (en andere comunidades ook) in diskrediet brengen; want de vijand ziet, waakt en beschikt.

M.a.w. een dikke pluim voor deze realisatie en we moeten er hier in Herent alles aan doen om deze reportage te vertonen met een gesprek en duiding achteraf (Tessa?). We hebben tenslotte een hechte band met het Q'eqchi'volk; het is onze verdomde plicht om de film aan onze bevolking te tonen. Ik wil hier met onze Guatewijs zeker aan meewerken.

Muchas gracias, mis compañeros. Een zonnige knipoog van **An Crivits'**

▣ Bezoek aan een vluchtelingen-kamp

'De indringende film riep ook bij mij spontaan vele herinneringen op.

In februari 1983 nam ik deel aan de internationale bijeenkomst van het **Comité Pro-Justicia y Paz de Guatemala** in ballingschap in de hoofdstad Mexico. Bij die gelegenheid kreeg ik nadien de kans af te zakken naar **Chiapas** en bezocht er een van de kampen, waar Guatemalteekse vluchtelingen zich in veiligheid gesteld hadden. Daar was ik getuige van de schrijnende verhalen van een aantal slachtoffers van de Guatemalteekse staatsterreur.'

